

„Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné. Chválu vzdejte Bohu bohů, jeho milosrdenství je věčné. Chválu vzdejte Pánu pánů, jeho milosrdenství je věčné. Jedině on koná velké divy, jeho milosrdenství je věčné. (Žalm 136:1-4)

„Neboť s královstvím nebeským je to tak, jako když jeden hospodář hned ráno vyšel najmout dělníky na svou vinici. Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici. Když znovu vyšel o deváté hodině, viděl, jak jiní stojí nečinně na trhu, a řekl jim: ‚Jděte i vy na mou vinici, a já vám dám, co bude spravedlivé.‘

Oni šli. Vyšel opět kolem poledne i kolem třetí hodiny odpoledne a učinil právě tak. Když vyšel kolem páté hodiny odpoledne, našel tam další, jak tam stojí, a řekl jim: ‚Co tu stojíte celý den nečinně?‘ Odpovědí mu: ‚Nikdo nás nenajal.‘ On jim řekne: ‚Jděte i vy na mou vinici.‘

Když byl večer, řekl pán vinice svému správci: ‚Zavolej dělníky a vyplat jim mzdu, a to od posledních k prvním!‘ Tak přišli ti, kteří pracovali od pěti odpoledne, a každý dostal denár. Když přišli ti první, měli za to, že dostanou víc; ale i oni dostali po denáru. Vzali ho a reptali proti hospodáři: ‚Tihle poslední dělali jedinou hodinu, a tys jim dal stejně jako nám, kteří jsme nesli tíhu dne a vedro!‘ On však odpověděl jednomu z nich: ‚Příteli, nekřivdím ti! Nesmluvil jsi se mnou denár za den? Vezmi si, co ti patří, a jdi! Já chci tomu poslednímu dát jako tobě; nemohu si se svým majetkem udělat, co chci? Nebo snad tvé oko závidí, že jsem dobrý?‘ Tak budou poslední první a první poslední.“ (Matoušovo evangelium 20:1-16)

Jiná spravedlnost

Tenhle text je pro všechny, kteří pečují o lidské zdroje. Takhle se to dělá! Dává se možnost a šance každému, kdo je ochoten dělat, podřídit se a jít tam, kde práce roste pod rukama. Nevymrzuje, nedělá ze sebe celebritu, která potřebuje zvláštní zacházení. Je vděčný za možnost práce. Zatímco žijeme v prapodivném světě, Ježíš mluví o jiné spravedlnosti.

Ráno, v devět, o třetí odpoledne a pak ještě v pět vyšel hospodář na burzu práce. A během dne od devíti do pěti najímal pro práci na své vinici další a další dělníky. Proč hned ráno nenajal všechny najednou a nebo alespoň v těch devět, aby využil celý pracovní den? Nejspíše proto, že je nepotřeboval všechny najednou. Ale práce jim mohla růst pod rukama. To je jedna možnost. Pravděpodobnější byl spíše sociální zájem o člověka, protože každý může pracovat, pro každého je možno najít práci a každý potřebuje na další den mzdu, aby měl co jíst. A tak práci našli i ti, které dosud nikdo jiný nepotřeboval.

Pro hospodáře to byl docela náročný den. Manažersky se staral o svou vinici a zapracoval také na péči o člověka. Věnoval se lidským silám a možnostem. O práci dělníků tu není ani slovo. Jen oni mluví o tíze dne a vedra v práci. Dělá se do šesti a hned se vyplácí mzda. To obstarává hospodářův správce. Všichni dostávají po denáru, první ti, co pracovali snad jen hodinu. Ale ne vlastní vinou, není to pro lenost. Nikdo je nenajal. Pracovali by rádi celý den, kdyby byli najati hned ráno. O výši mzdy rozhodovala dopředu smluvená hodnota denáru. A tak nakonec všichni dostali stejně. Ti, kteří pracovali nejdéle, vzali svůj denár mzdy a pak si stěžovali, že by měli přece brát více. To dá rozum, věrme jim to!

Je to Ježíšův příběh, vyjádření podstatných věcí, na které učitel myslí. Proto je předává dále. Zřejmě byli v jeho okolí takoví, kteří si představovali více péče a zájmu o svou osobu. Možná jen proto, že jsou to děti praotců, snad proto, že se vydali za Pánem a mistrem na pouť. Ježíš proto představuje otázky nejunavenějších dělníků, těch nespokojených. Jsou to provokativní otázky těch, kteří pracovali celý den.

Klíčová vyjádření obsahují slova Hospodáře v odpovědi na stížnosti. A tady se můžeme naučit nejvíce o jiné spravedlnosti, kterou prosazuje Hospodář. Text výslovně říká o potížistech: „Vzali ho (denár mzdy) a reptali proti hospodáři...“ Hospodář se nebrání, ale vyhlašuje svoje nová pravidla. A co se z nich můžeme naučit?

- Bůh je pánem svého díla a může si dělat se svým majetkem co chce. Má jinou spravedlnost, ale tím nijak nezapomíná na lidskou námahu. Píše se přece v apoštolských listech: „Bůh není nespavedlivý, drží se smlouvy, ale proto nezapomene (na vaši námahu), jak jste se činem své lásky k němu přiznali, když jste sloužili a ještě sloužíte bratřím.“ (Dopis Hebrejům 6:10, upraveno) Je to jiná spravedlnost!

- Bůh je dobrý ke všem (a člověka to někdy štve). Nejde jen o množství práce, ale také o naše zdraví, síly, štěstí, peníze; jde i o naši krásu a kouzlo osobnosti. Proč v tomhle nemají všichni stejně majetku, zdraví, síly, schopností a krásy, když všichni dostávají stejnou mzdu věčného života? Jedni se s vírou mořili celý život, jiní vzdechli v poslední den. A všichni mají stejně život věčný?! Ježíšovo vyprávění naznačuje, že Bůh je ochoten dát kajícímu a možná i pohanovi, který přijde ve víře, stejně, jako Abrahamovým, Izákovým a Jákobovým potomkům. Jiná a divná spravedlnost!
- „První budou poslední a poslední budou první“ to není o soutěživém prvenství, poslední nejsou zahanbeni prohrou a ti první nejsou oslavováni na stupních vítězů, nenosí medaile. Evangelium nemluví o místech na kandidátkách a o bohatství majetku, ale o pořadí přebírání smluvené odměny před Božím majestátem. Poslední, kteří jsou první, a první, kteří jsou odměněni jako poslední. To nemění nic na stejné hodnotě denáru, tedy věčného života, který přebíráme. Přátelé, je to jiná spravedlnost!

Nás to učí:

- Že máme skvělého Pána, který vnímá všechna hlediska lidské existence a to první určitě není zásluhovost. A že je to dobrý Bůh, i když to lidi štve.
- Že na tu pozemskou práci na vinici Páně nikdy nebudeme sami a také, že v ní nebudeme hrát prim. Také je tu naděje, že je možné spravovat svět jinak, než se to dnes dělá.
- Že nemůžeme vnutit Pánu Bohu svoje odborářská ani náboženská pravidla. Svět přece není náš, nesmíme si jej přivlastňovat a dělat v něm naše pravidla kamarádské party prvních a posledních. Zapomeňme na papalášská pravidla odměněných a nepodněcujme hněv zapomenutých lidí. Podstatné je Hospodářovo rozhodnutí, které myslí na každého.

Takže: „Vezmi si, co ti patří, a jdi!“

Ať Bůh a Pán s tebou odpočívá na tvém polštáři a chrání tě ve své dlani
Ať tvé cesty vedou pevně vzhůru a každý tvůj krok je pevnější
Ať tě vítr Boží lásky posiluje v zádech
A kéž už jsi dávno v nebi, než si ďábel všimne, že jsi pryč...

Požehnej ti všemohoucí Bůh Otec, Syn i Duch svatý, Amen